

- Organlara hak kazanımı tıbbi veriler doğrultusunda, aciliyet ve başarı şansı ışığında gerçekleşir. Sosyal konum vb. ölçütler herhangi bir rol oynamamaktadır.
- Karaciğer bekleme süresi çeşitli etkenlere bağlı olarak kişiden kişiye büyük farklılık arz edebilir. Bunlar içinde güncel MELD skoru (bir bakıma sağlık durumu), Almanya çapındaki bekleme listesinin büyümesi ve bağışlanan karaciğer sayısı sayılabilir.
- Birleştirilen karaciğer ve böbrek nakilleri: Eğer hasta hem böbrek nakli hem de karaciğer nakli için sıra bekliyorsa ve bu organlar hastaya aradık olarak, yani bir zaman aralığıyla yapılacak iki ayrı ameliyatla nakledilecekse, karaciğer nakli olan hasta, karaciğer nakli öncesinde de diyalize giriyor olması şartıyla, bu nakilden 90 gün sonra, sıra beklediği böbrek nakli için 500 artı puana hak kazanır.
- Alman Tabipler Odası'nın karaciğer nakli alanında geçerli bekleme listesine ve organa teminine yönelik kılavuz ilkelerine şu bağlantı yoluyla ulaşabilirsiniz: www.bundesaeztekammer.de ▷ Richtlinien ▷ Transplantationsmedizin ▷ Richtlinien für die Wartelistenführung und die Organvermittlung ▷ Richtlinien zur Lebertransplantation

Ulrich Kraus/Jutta Riemer

Bütün karaciğer hastalarının bu broşürdekilere benzer bilgilere ihtiyacı vardır. Ayrıca, hastalar karşılaştıkları zorluklarla ilgili sık sık biriyle konuşma ihtiyacı duyar.

Lebertransplantierte Deutschland e.V. üyeliği sohbet ve bilgi alışverişine olanak tanır. Üye olmakla, bu broşürdekilere benzer bilgilerin yayımlanmasına da katkıda bulunabilirsiniz. Bu nedenle sizi derneğimize üye olmaya davet ediyoruz. Yıllık aidat sadece 40 avrodur. Gençler ve aileler için indirimler mevcuttur.

Kişisel görüşme?

Başka sorularınız var mı? Sadece konuşmak mı istiyorsunuz? Bizi arayın!

Çeşitli bölgeler için yetkili koordinatörler sizinle konuşarak, yaşadığınız yere yakın yaşayan ve iletişim kurabileceğiniz, organ nakli yapılmış kişilere ulaşmanızı sağlayacaklar:

Roland Stahl Jutta Riemer
0 91 87/41 05 08 0 79 46/94 01 87

Mariele Höhn Christina Hülsmann
0 26 02/8 12 55 0 52 23/4 89 71

Peter Mohr Hans-Jürgen Frost
0 41 31/5 32 17 0 36 72/41 01 73

Almanya'nın birçok bölgesinde iletişim kurulmak istenecek kişilerin bilgilerine "Lebenslinien" dergisinden veya aşağıdaki internet kanallarından da ulaşılabilir:

www.lebertransplantation.eu

E-posta: info@lebertransplantation.de

Türkçe diğer broşürler:

Karaciğer nakli, Organ nakli sonrası tedavi

Almanca diğer broşürler:

Canlıdan karaciğer bağıışı, Karaciğer nakli sonrası seyahat, Aşılar ve karaciğer nakli

Sizinle bilgi paylaşmaktan mutluluk duyarız.

 **Lebertransplantierte
Deutschland e.V.**

Jutta Riemer (Başkan)
Maiblumenstr. 12 · 74626 Bretzfeld
Tel. 0 79 46/94 01 87 · Faks 0 79 46/94 01 86
E-posta: info@lebertransplantation.de
Web sayfası: www.lebertransplantation.eu

MELD skoru

Hastalar için bilgi MELD skoru: Gelecek organı kim alır?

(Dtsch.: Der MELD-Score)

**Karaciğer Nakli
Yapılanlar Yardımlaşma ve
Dayanışma Derneği
Almanya e.V.**

 **Lebertransplantierte
Deutschland e.V.**

Giriş

Gerekli tüm karaciğer nakillerini, bekleme listesine alınıştan kısa bir süre sonra gerçekleştirebilmeye yeter sayıda bağış karaciğer bulunmamaktadır. Bu yüzden de, bağış organları Organ Nakil Yasası'na göre başarı şansı ve aciliyet ölçütleri ışığında olabildiğince adilane sunabilmek için birtakım kılavuz ilkelere başvurulması gerekmektedir. Alman Tabipler Odası bünyesinden bir uzman ekip, Hollanda-Leiden merkezli Eurotransplant kurumunun Alman hastalara hakkaniyetle organ temin etmesini gözetken ayrıntılı bir kılavuz ilkeler çerçevesi oluşturmuştur.

MELD skoru

Nakil ihtiyacının ne kadar acil olduğu MELD skoru ile epey nesnel olarak ortaya koyulabilmektedir. MELD'in açılımı şudur: **M**odel for **E**nd-stage **L**iver **D**isease (son evre karaciğer hastalığı için model). MELD, yetişkin hastalarda hastalığın ağırlığına ilişkin bir değerlendirme puanıdır (İngilizce: score). Burada, üç kan değeri içeren bir formülle, organ nakli yapılmadığı koşulda beklenecek kalan ömre, dolayısıyla karaciğer naklinin aciliyetine dair sağlıklı bilgi veren bir değer hesaplanır.

MELD skoru hesaplanırken, aşağıdaki üç laboratuvar değeri, bu amaçla özel olarak geliştirilmiş bir formülde bir araya getirilir:

- Serum kreatinin (sKrea; mg/dL)
- Toplam bilirubin (tBili; mg/dL)
- INR (international normalized ratio Türkçe: uluslararası normalleştirilmiş oran – protrombin zamanı adı verilen testten türetilmiştir)

1'den küçük olan tüm değerler 1'e yuvarlanır, 4'ten büyük olan kreatinin değeri 4'e yuvarlanır, haftada iki defa diyalize giren hastaların kreatinin değerleri de 4'e yükseltilir. MELD'in üst sınırı 40'tır. Bunun üzerinde yer alan her türlü değer 40'a indirilir. MELD'in alt sınırı da 6'dır.

www.lebertransplantation.de adresli web sitemizde "Transplantation" (Nakil) başlığı altında MELD skorunu hesaplamakta yardımcı olacak bir bağlantı

bulabilirsiniz. Hastalar, kişisel MELD değerlerini ilgili karaciğer nakil merkezinden öğrenebilirler.

İstisnalar

Acilen karaciğer nakli gerektiren her ağır karaciğer hastalığı, laboratuvar değerlerinden elde edilen MELD skoru (Lab-MELD) ile yeterince tespit edilemeyebilir. Bu yüzden bazı istisnalar söz konusudur. Aşağıdaki standart ölçütlerin mevcudiyeti halinde, hasta için denkleştirilmiş bir değer (Match-MELD) gündeme gelir. Bazı örnekler:

- Primer sklerozan kolanjit (PSK) veya hepatoselüler karsinom (HCC- karaciğer kanseri) hastası olup belirli ölçütleri karşılayabilen ve bir karaciğer nakli için aday olabilen hastalar ör. bekleme listesine MELD skoru 22 ile alınır ve bu değer üç ayda bir otomatikman yükseltilir.
- Ailesel amiloid polinöropati (FAP, amiloidoz), hepatopulmoner sendrom ve Osler hastalığında da MELD böyle hesaplanır. Hepatik hemanjiyom da bu kapsama girer, ancak bu durumda uygulama listeye alındıktan bir yıl sonra geçerli olur. Yetişkin polikistik karaciğer hastalığı (APDL), primer hiperoksalüri tip 1 (PH1), kistik fibroz (mukovizidoz), portopulmoner hipertansiyon ve kolanjiokarsinom vakalarında da bu uygulama geçerli olmakla birlikte, başlangıç değerleri olarak başka değerler alınır.
- Biliyer sepsis ve sekonder sklerozan kolanjit (SSK) vakalarında ise MELD skoru önce kan değerlerine göre belirlenir (lab-MELD), ardından bunun üstüne %30 yükselmiş ölüm riskine denk gelen bir rakam eklenir. Metastazsız hepatoblastom ve üre döngüsü bozukluklarında MELD 30'dur. 30 gün içinde organ bulunamazsa, acil durum başvurusunda bulunulur.

Bu hastalıkların çoğunda, söz konusu teşhislere sahip her hastanın organ nakli için uygun olmaya bileceğine dikkat edilmelidir. Bunun için daha ziyade ilave birtakım tıbbi koşulların yerine getirilmiş olması gerekir.

Lab-MELD değeri Match-MELD değerinden yüksek olduğunda, yüksek olan değer alınır.

Sürekli güncel

Önemli:

- Laboratuvar değerleri, ulaşılan MELD skoruna bağılı olmak üzere organ nakli merkezi tarafından çeşitli aralıklarla güncelleştirilmelidir: MELD \leq 10 olduğunda yılda bir, $10 < \text{MELD} \leq 18$ olduğunda üç ayda bir, $18 < \text{MELD} \leq 24$ olduğunda ayda bir, MELD ≥ 25 olduğunda ve çok acil bildirim gerektiren hallerde (HU) her hafta.
- Değerlerin zamanında yollanmaması durumunda, hasta daha düşük olan son değere indirilir.
- Arka arkaya iki bildirim tarihinin kaçırılması durumunda hasta MELD skoru 6'ya indirilir.
- Aynı MELD skoruna sahip hastalar içinde daha uzun süredir bekleyeni organa hak kazanır.
- 16 yaş altı gençler ve 12 yaş altı çocuklarda özel bir Match-MELD uygulanmaktadır. Bu sayede bu gruba giren hastalara mümkünse 3 ay içinde organ nakli yapılması hedeflenmektedir.
- Dikkat: Değerlerin değişmesi, hele hele kötüleşmesi durumunda bunu, düzenli bildirim tarihinin gelmesini beklemeksizin, nakil merkezine bildirmelisiniz.

Genel

- Bekleme listesine alınma, daima hastanın sağlık durumu ve ilgili nakil merkezinde farklı alanlardan uzmanların katıldığı nakil toplantısında varılan, ilgili vakada karaciğer naklinin doğru tedavi seçeneği olup olmadığına dair genel değerlendirme temelinde gerçekleştirilmektedir (Görüşmeler, bulguların değerlendirilmesi, muayeneler). Bu genel değerlendirme Alman Tabipler Odası'nın belirlediği resmi ölçütler ışığında oluşur.
- Gerek ölümden sonra gerekse canlıdan alınan bağış organlara hak kazanımı, Organ Nakil Yasası'na göre, büyük bir titizlikle uygulanmaktadır.
- Canlıdan bağış alacak kişinin de önce tüm Almanya çapındaki bekleme listesine girmesi gerekmektedir.